

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9032/2022
28.08.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиле АА из града ..., Држава ..., Сједињене Америчке Државе, коју заступају пуномоћници Ерна Јанковић и Петар Недељковић, адвокати из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., које у ревизијском поступку заступа пуномоћник Владан Вујић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизијама тужиле и тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2035/21 од 01.03.2022. године, у седници одржаној 28.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2035/21 од 01.03.2022. године, у делу става трећег изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле за исплату законске затезне камате на износ од 50.000 USD у динарској противвредности од 26.10.2009. до 24.02.2017. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиле и **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2035/21 од 01.03.2022. године, у преосталом делу става трећег изреке и ставу четвртог изреке и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење у том делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као непотпуна ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2035/21 од 01.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу П 269/19 од 23.04.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле и тужени су обавезани да јој солидарно исплате 5.543,08 евра, са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од 04.06.2015. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и износ од 31.250 USD са каматом од 26.10.2009. године до 24.12.2012. године, по стопи прописаној Законом о висини стопе затезне камате, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиљи солидарно поред износа досуђених претходним ставом изреке исплате износе од још 26.102,92 евра у динарској противвредности са каматом од 26.02.2007. до 04.06.2015. године, као и 18.750 USD у динарској противвредности са каматом од 26.10.2009. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка солидарно у износу од 384.075,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2035/21 од 01.03.2022. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и тужени обавезани да јој солидарно исплате износ од 8.868,94 евра, у динарској противвредности са каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати од 04.06.2015. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као и износ од 50.000 USD са каматом од 24.02.2017. године, као дана поднете тужбе до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезу да јој солидарно исплате поред износа досуђених претходним ставом изреке и износ од још 22.777,06 евра у динарској противвредности са каматом од 26.02.2007. до 04.06.2015. године, као и да солидарно тужиљи исплате законску затезну камату на износ од 8.868,94 евра у динарској противвредности почев од 26.02.2007. године до 04.06.2015. године, као и законску затезну камату на износ од 50.000 USD у динарској противвредности са каматом од 26.10.2009. године до 24.02.2017. године као дана поднете тужбе, као неоснован. Ставом четвртим изреке, тужени су обавезани да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка солидарно у износу од 723.060,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога.

Тужени су против правноснажне пресуде донете у другом степену изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија тужених није потпуна, а да је ревизија тужиље делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, супруг тужиље, сада пок. ГГ и тужени су били пословни партнери од 1996. – 1997. године и у пријатељским односима. Сада пок. ГГ је 13.09.2002. године, извршио конверзију девизне штедње у обвезнице, а затим 15.09.2005. године са „Комерцијалном банком“ АД Београд, закључио уговор о наменском девизном рачуну за продају обвезница девизне штедње и туженој ББ дао овлашћење оверено у Општинском суду у Крушевцу под бројем Ов 1141/05 дана 16.09.2005. године, да у његово име и за његов рачун може, између осталог, да изврши

продају обвезница за динаре и девизе банкама које доспевају на наплату 2016. године. Супруг тужиље је преминуо ...2016. године и оставински поступак после његове смрти није спроведен. Тужена ББ је 26.04.2006. године, закључила уговор са „Комерцијалном банком“ – Филијалом у Крушевцу о отварању и вођењу рачуна хартија од вредности, а затим је на основу овлашћења, као пуномоћник пок. ГГ, у својству продавца дана 12.05.2006. године закључила са „Комерцијалном банком“ АД Београд, као купцем уговор о купопродаји обвезница девизне штедње Републике Србије, тако да су исте продате по обрачунатој тржишној цени од 62.404,10 евра за период доспећа од 2007. године до 2016. године. Тужени су након тога од 18.03.2008. године до 04.06.2015. године, вршили уплате на рачун покојног ГГ код „Џонсон банке“ у Сједињеним Америчким Државама и на тај начин су исплатили укупно 53.535,16 евра и то на рачун 51.123 евра, а по налогу тужиљиним рођаку ДД износ од 2.412,16 евра који представља противвредност 3.000 Америчких долара. Наведене обвезнице доспевале су на наплату 2016. године, када би њихова номинална вредност износила 85.182 евра, а тужена је исте продала пре рока доспећа по наведеној обрачунатој тржишној цени од 62.404,10 евра. Поред тога, супруг тужиље је 26.10.2009. године, са рачуна код „Џонсон Банке“ у САД уплатио туженој ББ износ од 50.000 америчких долара ради куповине непокретности у Србији. Када је у јуну месецу 2016. године сада пок. ГГ сазнао да су тужени продали обвезнице пре истека рока, опозвао је овлашћење дато туженој и истог дана 13.06.2016. године, дао је овлашћење свом рођаку ДД из ... . Тужиља је са сада пок. ГГ закључила брак у ... ..1964. године, а пресудом Окружног суда у САД од 01.05.2007. године одлучено је о правном раздвајању тужиље и њеног супруга уз услов да се оваква законска раздвојеност може превести у развод брака у року од једне године, уз заједничку сагласност странака, а што тужиља и сада пок. ГГ нису учинили до његове смрти. Наведена страна судска одлука није призната од стране суда Републике Србије, а тужиља и њен сада покојни супруг су држављани Републике Србије. Них двоје су имали заједнички рачун код „Џонсон Банке“ у САД, те је након смрти супруга тужиља постала једини власник овог рачуна који је затим затворила 19.04.2017. године. На тај рачун тужени су вршили све уплате, а сада пок. ГГ је са тог рачуна извршио исплату износа од 50.000 америчких долара туженима ради куповине непокретности у Србији. Такође је утврђено да је власник штедне књижице код „Југобанке“ био ГГ, а стално овлашћење по овом рачуну имала је тужиља.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио након што је отворио расправу на основу члана 383. став 3. ЗПП, и извео предложене доказе које је оценио у смислу члана 8. тог закона. Другостепени суд је утврдио да је тужиља била у браку са сада покојним ГГ до његове смрти пуних 50 година, да су поседовали заједнички рачун код „Џонсон банке“ на коме је после ГГ смрти тужиља постала једини власник и да њихов брак није разведен наведеном одлуком страног суда, која није призната од стране суда Републике Србије, па се не може уподобити нашем законодавству, односно Породичном закону. С обзиром да су обоје држављани Републике Србије, то је меродавно право за личне и законске имовинске односе брачних другова право државе чији су држављани, у конкретном случају Републике Србије. Предметна новчана средства представљају заједничку имовину супружника, тужиље и сада пок. ГГ, па је тужиља активно легитимисана у овој парници као брачни друг и наследник. Тужиља је солидарни поверилац новчане обавезе, поводом новчаних средстава остварених продајом обвезница девизне штедње које су тужени задржали и износа од 50.000 USD који су задржали, а непокретност у Србији нису купили. Тужени су на основу чланова 210. и 214. ЗОО дужни да врате само оно што су неосновано задржали, а то је разлика

наплаћених обвезница у износу од 62.404,10 евра и исплаћеног од 53.535,16 евра (8.868,94 евра) са каматом од 04.06.2015. године, када су извршили последњу уплату на рачун код „Цонсон банке“ и постали несавесни. Камата на износ од 50.000 USD досуђена је од дана подношења тужбе применом члана 324. став 2. ЗОО, јер рок за испуњење обавезе (куповина непокретности у Србији) није био одређен. Приговор застарелости потраживања оцењен је као неоснован применом чланова 371. у вези члана 387. став 1. ЗОО.

По оцени Врховног суда, наводи ревизије тужиље о погрешној примени материјалног права у погледу дела одлуке о одбијању тужбеног захтева за камату на износ од 50.000 USD од 26.10.2009. године до 24.02.2017. године, као дана поднете тужбе нису основани. Код утврђења да је са заједничког рачуна супружника код „Цонсон Банке“ туженима исплаћен износ од 50.000 USD, ради куповине непокретности у Србији (коју нису купили), те да рок за испуњење ове обавезе тужених није био одређен, правилно је другостепени суд закључио да дужник долази у доцњу када га поверилац позове да испуни обавезу усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступка чија је сврха да се постигне испуњење обавезе у смислу члана 324. став 2. ЗОО, а што је у конкретном случају учињено подношењем тужбе у овој парници дана 24.02.2017. године.

Зато је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Међутим, основано се ревизијом тужиље указује на погрешну примену материјалног права и непотпуно утврђено чињенично стање у преосталом делу одлуке којом је одбијен тужбени захтев тужиље за исплату износа од 22.777,06 евра са каматом, као и за камату на досуђени износ од 8.868,94 евра.

Наиме, у поступку је утврђено да је супруг тужиље дао овлашћење туженој ББ да у његово име и за његов рачун може, између осталог, да изврши продају обвезница за динаре и девизе банкама које доспевају на наплату 2016. године. Тужена је 26.04.2006. године, закључила уговор о отварању и вођењу рачуна хартија од вредности, а затим 12.05.2006. године у својству заступника продавца сада пок. ГГ закључила уговор о продаји обвезница девизне штедне Републике Србије, по тада обрачунатој тржишној цени од 62.404,10 евра. Наведене обвезнице доспевале су на плату 2016. године, када би њихова номинална вредност износила 85.182 евра, а тужена је исте продала пре рока доспећа.

Заступање је предузимање правних послова у име и за рачун заступаног физичког лица на основу овлашћења за заступање које се може заснивати, поред осталог, на изјави воље заступаног (пуномоћје). Пуномоћје је овлашћење за заступање које властодавац правним послом даје пуномоћнику (члан 89. став 1. ЗОО), при чему пуномоћје може бити опште и посебно, ограничено и неограничено, изричито и прећутно и једнострано и вишестрано. По члану 91. ЗОО пуномоћник може предузимати само оне правне послове за чије је предузимање овлашћен. Пуномоћник коме је дато опште пуномоћје може предузимати само правне послове који спадају у редовно пословање. Посао који не спада у редовно пословање може пуномоћник предузети само ако је посебно овлашћен за предузимање тог посла, односно врсте послова међу које он спада. Пуномоћник не може без посебног овлашћења за сваки поједини случај преузети меничну обавезу, закључити уговор о јемству, о поравнању, о

избраном суду, као ни одрећи се неког права без накнаде. Властодавац трпи ризик што предузима правне послове преко пуномоћника, али има право да од пуномоћника тражи накнаду евентуалне штете која би му била причињена. У конкретном случају, другостепени суд је на основу чланова 210. и 214. ЗОО закључио да су тужени дужни да врате само оно што су неосновано задржали (разлику наплаћених обвезница у износу од 62.404,10 евра и исплаћеног од 53.535,16 евра), пропуштајући да оценом садржине изведених доказа утврди обим датог пуномоћја на основу кога је тужена извршила продају обвезница девизне штедње пре доспелости, по обрачунатој тржишној цени од 62.404,10 евра, чија је номинална вредност износила 85.182 евра. Тужила је тврдила да је пуномоћје дато туженој садржало овлашћење да подиже средства од обвезница онако како буду доспевале за наплату и да тај новац постепено уплаћује на заједнички рачун у Америци, те да су уплате од тужених у почетку пристизале, али да када је супруг сазнао да су обвезнице у целини продате опозвао је дато пуномоћје. Другостепени суд је пропустио да утврди да ли је тужена поступала у границама овлашћења и евентуално датог налога, те у зависности од тога и да ли је за властодавца наступила штета. Осим тога, према стању у предмету обвезнице девизне штедње су у целини продате 12.05.2006. године, а тужени су сукцесивно вршили уплате у периоду од 18.03.2008. до 04.06.2015. године, па је чињенично стање остало непотпуно утврђено у погледу савесности тужених, јер кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата, и то, ако је стицалац несавестан, од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева (члан 214. ЗОО). С обзиром да је другостепени суд отворио расправу, укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака, а чињенично стање није потпуно утврђено, то је Врховни суд укинуо другостепену пресуду у наведеном делу и вратио предмет другостепеном суду на поновно одлучивање. Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода овог спора.

На основу члана 403. став 2. тачка 3. у вези члана 416. став 3. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући потпуност ревизије тужених, применом члана 410. став 1. у вези члана 413. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија непотпуна.

Према стању у предмету, ревизија тужених изјављена од стране пуномоћника из реда адвоката Владана Вујића садржи само печат адвоката на првој и последњој страни, али не и потпис адвоката, за кога је пуномоћје приложено уз ревизију.

Законом о парничном поступку прописано је да странку мора да заступа адвокат у поступку по ванредним правним лековима, изузев ако је сама адвокат (члан 85. став 6), а по члану 419. у поступку поводом ревизије сходно се примењују члан 370. (жалба мора да садржи потпис подносиоца) и чл. 371. (непотписану жалбу суд ће одбацити као непотпуну – члан 101. став 5.). Према члану 101. став 5, ако је поднесак, који је у име странке поднео пуномоћник неразумљив или непотпун суд ће да га одбацити.

Одредбом члана 29. став 5. Закона о адвокатури („Службени гласник РС“ број 31/11 и 24/12) прописано је да је адвокат дужан да на сваку исправу, допис или поднесак који је саставио стави свој потпис и печат.

Имајући у виду наведене законске одредбе, следи да је ревизија непотпуна када не садржи потпис или печат адвоката подносиоца ревизије. У конкретном случају ревизија изјављена од стране пуномоћника тужених садржи печат пуномоћника - адвоката, али не садржи и потпис адвоката, па је одлучено као у ставу трећем изреке и ревизија одбачена као непотпуна на основу члана 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић